

& La morto de Jánošík:

< Rekante 13 el 25 battoj por strofo, entute 2225 paŝoj dum 25 minutoj. Verkis Ján Botto. El slovakaj tradukis Pavel Rosa (Slovakaj antologio, 1977). Baladigis Martin Strid per novaj melodio kaj rekantaĵo, disdivido na strofoj kaj kunmeto na du poemoj.>

(#Melodio:

<1,5:25> (/LaLa LaLa LaLa Tido TiLa SoSo; TiTi TiTi TiTi TiTi doTi LaLa;

(#Rekantaĵe: La LaLa LaLa Tido TiLa So; do dodo dodo TiLa SoLa La a) ×89)+

(&Strofoj:

,& Unua kanto:

,& Parto unua:

'1 Flagras fajro, flagras, sur la Mont' de l' Reĝo. ; Kiu ĝin bruligis? - Viroj ekster leĝo.

(×: **Ombras malhele, suno estas for, ; Tondras ribele en la arda nia kor'.**)

'2 Viroj ekster leĝo, dek du falkoj blankaj, ; por okuloj homaj perfekte senmankaj. ....

'3 Dek du falkoj noblaj, falkoj de la Tatro, ; kvazaŭ naskigitaj nur de unu patro: ....

'4 banis en la lakto ilin panjo sola, ; vindis ilin ame per vindaĵo ora. ....

'5 Jen junuloj kvazaŭ kandel' sur altaro; kiam ili iras, brilas la arbaro. ....

'6 Ĉemizetoj verdaj, arĝentborderitaj, ; ĉapeletoj brilaj, aĝle ornamitaj; ....

'7 karaben', hakilo kaj pistola duo: ; jen junuloj bravaj, mia sola ĝuo! - ....

'8 Kiam ili fajron sur montaro faras, ; dek du en distriktoj blanka tag' ekstaras. ....

'9 Kiam la junuloj "de l' tero"-n dancartas, ; dek du en distriktoj ĉies kor' eksaltas. ....

'10 Kaj kiam sabreto super kap' fajreras, ; koroj de l' nobeloj pro timo ektremas! ....

,& Parto dua:

'11 Montoj, grizaj montoj - veraj hejmaj kortoj, ; nudaj montoj vasta - veraj kampoj gastaj - ....

'12 kaj sur Kriváň-monto kastel' alta tronas ; kaj niajn bravulojn libereco kronas. ....

'13 Kapitan' ilia - vera grandsinjoro! ; Blanka plumornamo, sur mantelo oro; ....

'14 iras li en bosko - matenruĝ' ekbrilas, ; tuta mondo tremas, se li montojn iras! ....

'15 De Danub' al Tatro homoj flustre plendas: ; Prenu, sinjor', pagon, finkalkul' atendas! ....

'16 Prenu, lupoj, vi ĝin pagos per la felo, ; jam tranĉiloj dek du fulmas al la celo. ....

'17 Eksaltos dek viroj: - "Halt! Mil tondrobatojn! ; L' animon al Dio kaj al ni dukatojn!" ....

'18 Super kapo sabro, sur brusto pistolo: ; "Pagu por slovakaj sangkaloj, sinjoro!" ....

,& Parto tria:

'19 De Danub' al Tatro kantas orfoj kanton: ; "Helpu, Dio, helpu nian defendanton! ....

'20 Helpu vi lin, helpu, en sama mezuro, ; kiel li mezuras al ni kun plezuro: ....

'21 mezuras per ĉapo dukatojn dum la tago, ; ruĝan anglan ŝtofon de l' fago al fago." ....

,& Parto kvara:

'22 Sur monto, sur roko brilas blanka stelo, ; kliniĝu kabano kaj tremu kastelo! ....

'23 Ĉar kiun Jánošík sur sabreto havos, ; tiun eĉ tri reĝoj de l' morto ne savos; ....

'24 kaj al kiu flugos tripinta letero, ; al tiu ne helpos muroj ĝis ĉielo. ....

'25 Li foje ekfajfos - dek du pafoj fajros: ; li denove fajfos - mil bravuloj ardos! ....

'26 Post la tria fajfo tintos en batalo ; sabroj de l' herooj en Váh- kaj Hron-valo. ....

'27 Kaj per unu voĉo sonos ter' kaj astroj: ; "En ĉi hejmo nia ni ja estas mastroj!" ....

,& Parto kvina:

'28 Flagras fajro, flagras - jam ne tiel forte - ; ĉirkaŭ fajro sidas viroj dek senvorte. ....

'29 Sidas ili, sidas, fajron enrigardas - ;
senvorte observas, kiel fajro ardas. ....

'30 Nur se bosk' ekmuĝas, ŝanĝas sin vetero - ;
ili ĝem-eksaltas: "Ve, nia espero!" .....

'31 Janĉjo, Janĉjo kara, vi suneto bela! ; Venu
al ni, venu, kiel tag' ĉiela! .....

'32 Tagiĝu, tagiĝu, mateno alvenu, ; ke l' suno
kolora per varmo nin benu!" .....

'33 Fajro jam finbrulas, kiel oferbruloj - ;
ĉirkaŭ ĝi dek viroj kiel sanktfiguroj, ...

'34 sidas ili, sidas, fajron enrigardas - ;
senvorte observas, kiel fajro ardas. ....

'35 Flamet' ĝi jam estas - nur eta rebrilo ;
tremetas samkiel zur tombo lampiro; .....

'36 eĉ tiun flameton estingas jam vento, ;
ekregas mallumo, tombeja silento. ....

'37 Subite ekviĉas ia forto mita: ; "Bonnokton,
herooj! Jánoŝik kaptita!" .....

„& Parto sesa:

'38 Ekmuĝis arbaro, valoj ne postrestis - ;
ekkantis dek viroj: "Estis tempoj, estis! .....

'39 Estis tempoj, estis, sed jam pasis ili, ; post
mallonga tempo eĉ ni devos iri! .....

'40 Kaj se ni forpasos, pasos for la lando, ;
kvazaŭ derompigus rosmarena rando, ...

'41 kaj se ni forpasos, pasos mondo glora, ;
kvazaŭ derompigus rozo ruĝeflora.! .....

„& Dua kanto:

„& Parto sepa:

'42 Falas roso, falas, dum mateno helas, ; eta
knab' ploranta ŝafojn hejmen pelas. ....

'43 Suben, ŝafoj, suben, suben tra la valo, ;
Jánoŝik vin ne plu ŝirmos kontraŭ falo! .....

'44 (Janĉjon vian karan oni jam arestis! ;)× .....

'45 Kaptis lin jam kiel birdon en kaptilon, ;
lian oni fermis en la kel' hakilon, ...

'46 kaj lin ĉirkaŭigis de kvar mondfankoj ;
kiel korvoj nigraj noblan blankan falkon. ....

„& Parto oka:

'47 Ĉe la tablo trinkas Jánoŝik vineton - ;
ĉirkaŭ li panduroj plektas kapto-reton. ....

'48 (Jánoŝik, bravulo, ĉirkaŭen rigardu: ;)× .....

'49 Mar-multegas ili, kaj vi sola tamen ;
"Jánoŝik, rezignu, venis via amen!" .....

'50 Eĉ se de tri mondoj venus vi, vandaloj, ; vi
atingus al li nur ĝis la kalkanoj; .....

'51 eĉ se vi faladus kielpluv' el nubo, ; vi
atingus al li nur ĝis fingrosubo! .....

'52 Ĉe pordo hakiloj, pistol' en fenestro: ; "Ho,
vi jam ne fuĝos, bela rapist-estro!" .....

'53 Se vi eĉ per kugloj lin tempeste trafos: ; ne
pretiĝis kuglo, kiu lin mortpafos. ....

'54 Se vi lin tranĉhakos kiel stumpan lignon, ;
ĉemizeto lia ne montros sang-signon! .....

'55 Jánoŝik ankoraŭ trinkas malrapide - ;
panduroj tra pordo atakas avide: .....

'56 "Kaptu lin!" - Ho, kiu! Gajdoŝik perfidis? ;
Perfidulo, mortu - kaj mi al vi fidis! .....

'57 Tablopecon rompas li per mano forta, ;
frapas, kaj Gajdoŝik falas teren morta. ....

'58 Janĉjo ĉe la tablo atendas silente, ; oni lin
atakas sovaĝe, torente! .....

„& Parto naŭa:

'59 "Ne timu, panduroj, kuraĝe ataku: ; milas
ni, li solas - tute lin dishaku!" .....

'60 - Tiel do? Nu, bone! - li jam vidas celon: ;
Kiom da vi venas en duonbuŝelon?! .....

'61 Unu manon dekstren, duan malen puŝas, ;
kaj panduroj morte kiel ligno kuŝas. ....

'62 Janĉjo nia kara estus jam libera, ; se lin ne
observus demonin' infera. ....

'63 Sed el niĉo forna krias ino morna: ; "Pizojn
sub lin ŝutu, sentime kondutu!" .....

'64 Sub piedojn cervajn pizojn ŝutis oni: ; tuj
katenojn sur lin oni povis doni. ....

'65 Sed apenaŭ Janĉjo kelkajn movojn faras, ;
tuj katenoj de li kiel ŝelo falas. ....

„& Parto deka:

'66 Mil diojn, pradiojn! Jánoŝik ekkriis - ; vi
kanajloj, manĝu, kion vi kuiris! .....

'67 Li nur foje manon lerte ĉirkaŭsvingas, ; tuj
de sep panduroj vivon li estingas; .....

'68 li per klabo ronde frapas venk-espere, ; kiel
gren' falĉita ĉio kuŝas tere. - .....

'69 LOni hakis, pafis en lin same vane, ;
kvazaŭ en granitan rokon infanmane. ....

'70 Janĉjo nia kara estus jam libera, ; se lin ne
onservus demonin' infera. ....

'71 Sed el niĉo forna krias ino morna: ; "Hakulian zonon, tuj li perdos povon!" .....

'72 Sabroj cent subite fulme lin batpremis, ; cent pafiloj tondre kuglojn sur lin semis; .....

'73 sed la sabroj, kugloj ĉe li sorĉe haltis ; kaj sur la murdistojn ili reen saltis. ....

'74 Unu nur sabreto, kiu renvershakis, ; la tendencon sorĉan en zonum' trahakis. ....

'75 "Ho, vi min jam trafis, venis horo sorta!" ; Janĉjo jam fariĝis kiel knab' malforta, ...

'76 la piedojn, manojn, oni jam katenis. ; Ke vin, fiulino, diabloj ne prenis! .....

'77 Jánošík, kapitan', vi tulipa floro, ; ne plu estos sur vi la mantel' kun oro, ...

'78 eĉ ĉemizon verdan oni de vi prenos; ve! en turmentejon oni vin fortrenos. ....

'79 Per tranĉiloj, fajro, oni vin turmentos: ; nur turmentu, batu, vi ja baldaŭ pentos! .....

„& Parto dekunua:

'80 Janĉjo, vi rabisto, vi infano bela! ; Oni vin turmentos pro rabad' kruela! .....

'81 "Rabis mi ja, rabis, luktis por la vero, ; nigran tiransangon sorbis herba tero; .....

'82 jarojn sep somere rabis mi, vin batis: ; kiel longe vi nin ĝis nun ekspluatis?!" .....

'83 Janĉjo brava, vi ja multan oron havas, ; diru al ni, kie? - "Kial tio gravas? .....

'84 En sekretaj haloj Tatraj mi ĝin tenas, ; trovos vi ĝin, se ĝi al vi apartenas. ....

'85 Mia ĝi ne estis - vi ĝin ne ricevos - ; nur li, kiu sabron por la vero levos!" .....

„& Parto dekdua:

'86 Jánošík, vi havas trezoron fabelan: ; elaĉetuvian vivon junan, belan! .....

'87 "Elaĉeti vivon, kiun vi subhakis? ; Ne! - nun vi minj manĝu, se vi min jam bakis!" .....

„& Parto dektria:

'88 Suben ŝafoj, suben, suben tra la valo, ; Jánošík vin ne plu ŝirmos kontraŭ falo; .....

'89 kaproj, for de roko, sur kiu vi staris, ; oni jam por Janĉjo kolrubandon faris. ....)